

EIGERSUND KOMMUNE

Samfunnsutvikling

Landbruk

Vår ref.: 22/28414 / 22/1067

Saksbehandler: Johan Norum

E-post: johan.norum@eigersund.kommune.no

Dato: 04.07.2022

Direkte telefon: 51 46 10 33 / 413 56 251

Deres ref.: /

Høringsbrev

Høring: Forslag til lokal forskrift om spredning av gjødselvarer mv. av organisk opphav for Eigersund kommune.

Invitasjon til å gi høringssvar

Eigersund kommune sender med dette forslag til lokal forskrift for spredning av gjødselvarer av organisk opphav i Eigersund kommune ut på høring.

Forespørselen om høringssvar er sendt en rekke instanser og organisasjoner vi har vurdert som relevante, men vi gjør oppmerksom på at forslag om lokal forskrift også er lagt ut til offentlig ettersyn.

Bakgrunn:

Hjemmelsbakgrunn:

Det er i forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav vi finner de reglene som regulerer spredning av gjødselvarer [Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav - Lovdata](#). Ifølge den nasjonale forskriften, skal all spredning av gjødselvarer uten nedmolding / nedfelling skje senest innen 01.09. Kommunen kan gi samtykke til en senere siste sprededato - enten ved enkeltvedtak eller lokal forskrift, men dog ikke senere enn 01.10.

Anmodning fra Planteknisk utvalg – (heretter PTU):

Det har kommet anmodning fra PTU i Eigersund kommune, som adresserte hvorvidt kommunen kan lage en egen lokaltilpasset forskrift om senere siste sprededato for husdyrgjødsel i kommunen enn den vi finner i den nasjonale forskriften, (PTU sak 026/ 22).

Kommunedirektøren svarte ut anmodningen i PTU møte 23.06.22 (sak 078/ 22)

Anmodningen gikk på å sette 20.09 som siste sprededato. Kommunedirektøren fremmet i sitt forslag til vedtak, at siste sprededato blir satt til 15.09.

Besøksadresse:
Postadresse: Postboks 580, 4379 EIGERSUND
E-postadresse: post@eigersund.kommune.no
Internett: www.eigersund.kommune.no

Telefon:
Telefaks:
Org.nr.: 944 496 394
Vår ref.: 22/28414

Kommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Det er dette forslag som nå er gjenstand for høringsrunden.

PTU i Eigersund kommune fattet i møte 23.06.22 i sak 078/22- at vedtak om forslag til lokal forskrift sendes ut på høring og legges ut til offentlig ettersyn. Sak med vedtak er sendt høringsinstansene, men vedtaket kan i tillegg leses her:

https://innsyn.onacos.no/eigersund/mote/wfinnsyn.ashx?response=journalpost_detaljer&journalpostid=2022019006&

Egen lokaltilpasset forskrift

Hensikten med den lokale forskriften er bl.a å regulere spredning av gjødselvarer av organisk opphav ut fra lokale klima- vær- og vekstforhold og med hensyn til miljøforsvarlig forvaltning av jordsmonnet og fare for forurensing av vassdrag.

Formål er ikke tatt med som egen paragraf i forskriften, da det ikke kan finnes noen tvil om hva den lokale forskriften gjelder, samtidig som formålsparagrafen i den sentrale forskriften er gjeldende.

Hørings svar

Vi håper så mange som mulig vil delta med hørings svar.

Hørings svar sendes til : post@eigersund.kommune.no

Frist for å sende inn hørings svar settes til 04.10.22.

Kontaktperson: Landbruksrådgiver Johan Norum

Med vennlig hilsen

Johan Norum
Landbruksrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift

Dok.nr.:	Tittel på vedlegg:
993641	Anmodning om å lage lokal forskrift om frist for spredning av gjødselvarer av organisk opphav i Eigersund kommune
993646	Forskriftstekst: Forskrift om spredning av gjødselvarer mv i Eigersund kommune

Likelydende høringsbrev er sendt til:

Eigersund Bonde- og Småbrukarlag	Veshovdaveien 139	4372	EGERSUND
Eigersund Sau og Geit	Klunglandveien 10	4376	HELLELAND
Helleland Bondelag	Eiaveien 1459	4380	HAUGE I DALANE
Helleland Sau og Geiteavlslag	Eftelandsveien 203	4376	HELLELAND
Norsk Landbruksrådgiving Rogaland	Postvegen 213	4353	KLEPP STASJON
Rogaland fylkeskommune Regionalplanavdelingen	Postboks 130 Sentrum	4001	STAVANGER
Statsforvaltaren i Rogaland Trine Salvesen Røyneberg	Postboks 59 Sentrum Rådgiver vannkoordinator	4001	STAVANGER

Forskrift om spredning av gjødselvarer mv. Eigersund kommune, Rogaland

Hjemmel: Fastsatt av Eigersund kommunestyre xx.xx.xxxx med hjemmel i forskrift 4.juli 2003 nr 951 om gjødselvarer mv. av organisk opphav § 23 tredje ledd.

§ 1 Frist for sprdning

I medhold av forskrift om gjødselvarer av organisk opphav mv. § 23 tredje ledd blir siste frist for spredning av husdyrgjødsel på godkjent areal for slik spredning (spredeareal) i Eigersund kommune satt til 15.09.

§ 2 Sprederegulering

Det skal holdes minimum 15 meter spedefri sone fra kanten av vassdrag og sjø og inn på godkjent spredeareal.

Det frarås å spre gjødselvarer av organisk opphav på hellende mark mot vassdrag og sjø uavhengig av 15 meters kravet.

Det skal maksimalt spres inntil 2 tonn husdyrgjødsel, tilsvarende blautgjødsel fra storfe pr daa fra 01.09 – 15.09.

§ 3 Dispensasjon

Det vil bli en strengere vurdering av hver søknad om dispensasjon fra den lokale forskriften.

§ 4 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft med kunngjøring i Norsk Lovtidend

Eigersund kommune – Saksframlegg politisk sak

Dato: 06.05.2022
Arkiv: : FA-V32, TI-&00
Arkivsaksnr.: 22/1067
Journalpostløpenr.: 22/19006

Avdeling:
Enhet:
Saksbehandler:
Stilling:
Telefon:
E-post:

Samfunnsutvikling
Landbruk
Johan Norum
Landbruksrådgiver
51 46 10 33
Johan Norum

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
078/22	Planteknisk utvalg	23.06.2022

Anmodning om å lage lokal forskrift om frist for spredning av gjødselvarer av organisk opphav i Eigersund kommune

Sammendrag:

Det vises til anmodning fra PTU medlem Kari Johanne Melhus (SP)- PTU sak 026/22. I denne anmodningen kan vi lese at det spørres om kommunen kan lage en egen lokal forskrift som gir bøndene mulighet til å utsette spredning av husdyrgjødsel til 20.09.

Det er i sentral forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav vi finner de reglene som regulerer kommunens mulighet til å vedta lokal forskrift, nærmere bestemt forskriftens § 23. Forskriften setter 01.09 som siste sprededato dersom ikke kommunen gjør unntak. Ved enkeltvedtak eller lokal forskrift kan kommunen tillate en senere sprededato enn 01.09, men dog ikke senere enn 01.10.

Kommunedirektøren mener det ut fra så vel klimatiske forhold som vannkvaliteten i kommunens vassdrag er forsvarlig å utsette frist for siste sprededato til 15.09. Kommunedirektøren mener en slik tidligere frist enn den forespørselen gjelder (20.09), bedre vil støtte opp om så vel agronomiske som miljømessige hensyn.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Med hjemmel i forvaltningsloven § 37 blir følgende forslag til lokal forskrift om gjødselvarer av organisk opphav for Eigersund kommune sendt ut på høring og lagt ut til offentlig ettersyn:

§ 1 Frist for spredning

I medhold av forskrift om gjødselvarer av organisk opphav § 23 tredje ledd, blir siste frist for spredning av husdyrgjødsel på godkjent areal for slik spredning (spredeareal) i Eigersund kommune satt til 15.09.

§ 2 Spredbegrensing

Det skal holdes minimum 15 meter spredefri sone fra kanten av vassdrag og sjø og inn på godkjent spredeareal.

Det frarås å spre gjødselvarer av organisk opphav på hellende mark mot vassdrag og sjø uavhengig av 15 meters kravet.

Det skal maksimalt spres inntil 2 tonn husdyrgjødsel, tilsvarende blautgjødsel fra storfe, pr. daa fra 01.09 – 15.09.

§ 3 Dispensasjon

Det vil bli en strengere vurdering av hver søknad om dispensasjon fra den lokale forskriften.

§ 4 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft med kunngjøring i Norsk Lovtidend.

Møtebehandling fra Planteknisk utvalg 23.06.2022

PTU - behandling:

Votering:

Kommunedirektørens forslag enstemmig vedtatt.

PTU-078/22 vedtak:

Med hjemmel i forvaltningsloven § 37 blir følgende forslag til lokal forskrift om gjødselvarer av organisk opphav for Eigersund kommune sendt ut på høring og lagt ut til offentlig ettersyn:

§ 1 Frist for spredning

I medhold av forskrift om gjødselvarer av organisk opphav § 23 tredje ledd, blir siste frist for spredning av husdyrgjødsel på godkjent areal for slik spredning (spredeareal) i Eigersund kommune satt til 15.09.

§ 2 Spredbegrensing

Det skal holdes minimum 15 meter spredefri sone fra kanten av vassdrag og sjø og inn

på godkjent spredeareal.

Det frarås å spre gjødselvarer av organisk opphav på hellende mark mot vassdrag og sjø uavhengig av 15 meters kravet.

Det skal maksimalt spres inntil 2 tonn husdyrgjødsel, tilsvarende blautgjødsel fra storfe,

pr. daa fra 01.09 – 15.09.

§ 3 Dispensasjon

Det vil bli en strengere vurdering av hver søknad om dispensasjon fra den lokale forskriften.

§ 4 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft med kunngjøring i Norsk Lovtidend.

Vedtaket er enstemmig.

Du finner oversikt over alle dokumenter i saken på kommunens nettsider, www.eigersund.kommune.no - Politiske saksdokumenter: <http://bit.ly/1lywnuF>
Velg møtedato, finn saken, velg Gå til arkivsaken.

Saksgang:

Planteknisk utvalg vedtar hvorvidt forskriften skal ut på høring og offentlig ettersyn. For det tilfelle PTU vedtar høringsrunde og offentlig ettersyn vil saken meldes opp til ny behandling i PTU hvor utvalget innstiller til kommunestyret. Kommunestyret er den myndighet som vedtar lokale forskrifter.

Alternativt forslag til vedtak:

Alt 1: § 1 Frist for spredning

I medhold av forskrift om gjødselvarer av organisk opphav § 23 tredje ledd, blir siste frist for spredning av husdyrgjødsel på godkjent areal for slik spredning (spredeareal) i Eigersund kommune satt til xx.09.

§ 2 Spredbegrensing

Det skal holdes minimum 15 meter spredefri sone fra kanten av vassdrag og sjø og inn på godkjent spredeareal.

Det frarås å spre gjødselvarer av organisk opphav på hellende mark mot vassdrag og sjø uavhengig av

15 meters kravet.

Det skal maksimalt kunne spres inntil 2 tonn husdyrgjødsel pr. daa fra 01.09 - xx.09 - tilsvarende blautgjødsel fra storfe.

§ 3 Dispensasjon

Det vil bli en strengere vurdering av hver søknad om dispensasjon fra den lokale forskriften.

§ 4 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft med kunngjøring i Norsk Lovtidend

Alt 2: Eigersund kommune innfører ikke egen lokal forskrift om frist for spredning av gjødselvarer av organisk opphav. Kommunedirektøren vurderer at siste sprededato 01.09, som fremgår av den nasjonale forskriftens bestemmelse anses som tilstrekkelig.

Eventuell tidligere politisk behandling:

Det har ikke vært noen politisk behandling av denne saken tidligere.

Andre opplysninger / fakta i saken:

Der er et krav at gjødselspredning kun kan skje på areal som er godkjent til slikt formål. Slikt areal benevnes som spredeareal.

Spredeareal : Fulldyrket og overflatedyrket jord er automatisk godkjent. I tillegg kommer innmarksbeite som ved enkeltvedtak er godkjent areal for spredning av husdyrgjødsel og annen organisk gjødsel.

Kommunen har med bakgrunn i forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2003-07-04-951> hjemmel til å utvide tidsrom for spredning av gjødselvarer av organisk opphav, eller eventuelt innføre strengere krav til spredeareal for husdyrgjødsel i enkelte områder.

Forskriften gjelder for spredning av gjødselvarer mv. av organisk opphav, herunder bl.a husdyrgjødsel, silopressaft, avløpsslam, kompostprodukter og gjelder for hele kommunen.

Nedenfor nevnes noen sentrale §§. Forskriften gjelder for følgende typer gjødselvarer:

«§2. Virkeområde

Forskriften omfatter gjødselvarer av organisk opphav, herunder husdyrgjødsel, silopressaft, avløpsslam, vannverksslam, kompostprodukter og annen organisk gjødsel, organisk-mineralsk gjødsel, organiske og uorganiske dyrkingsmedier, jordforbedringmidler, jorddekkingsmidler, anaerobt omsatt biomasse, forbrenningsprodukter, komposteringspreparater og vekststoffer med mikroorganismer mv. Folier, matter og lignende omfattes ikke av forskriften.

Forskriften omfatter ikke hjemmekompost. Produksjon og omsetning av husdyrgjødsel og silopressaft på eget eller leid areal omfattes ikke av forskriftens del II. Dyrkingsmedier omfattes ikke av forskriftens del III. Forskriftens del III omfatter heller ikke private hager, med unntak for § 28. «

Ny § 23 vedtatt 26.08.2005 lyder:

« Spredning av gjødselvarer av organisk opphav er kun tillatt i perioden 15. februar til 1. november. Det er ikke tillatt å spre gjødselvarer på snødekket eller frossen mark.

Spredning uten nedmolding / nedfelling på eng og annen grøde bør gjøres så tidlig i vekstsesongen at det er mulighet for betydelig gjenvekst som høstes eller beites og skal gjøres senest innen 1. september, dersom ikke noe annet er bestemt av kommunen iht. tredje ledd.

**Kommunen kan på vilkår av kommunens klimatiske forhold og vannkvaliteten i kommunens vassdrag tillate det, ved forskrift eller enkeltvedtak, tillate en senere frist for spredning uten nedmolding / nedfelling enn 1. september, men ikke senere enn 1. oktober.»
(kommunedirektørens utheving)**

Mulighet for endring ved forskrift gjelder likevel ikke kommunene som ligger innenfor nedbørsfeltet som drenerer til kyststrekningen svenskegrensa – Lindesnes.

Kommunen kan ved forskrift eller enkeltvedtak forby spredning av gjødselvarer som nevnt i 1. ledd i hele eller deler av perioden fra og med 1. september til 1. november i områder med alvorlig forurensing. «

§ 24 –3. punkt

« Husdyrgjødsel spredd på åpen åker skal moldes ned straks og senest 18 timer etter spredning.

Ved spredning av husdyrgjødsel i nærheten av boliger skal det tas rimelig hensyn til luktulempet og ulemper som følge av partikkelspredning. »

Fig. Kart over vannforekomster med økologisk tilstand. Kilde : vann-net 03.05.2022:

Kvalitetslementer:

Rød farge: Svært dårlig

Oransje farge: Dårlig

Gul farge: Moderat
Grønn farge: God
Blå farge: Svært god

Kommunedirektørens vurderinger:

Innledningsvis påpekes at det er liten tvil om at det agronomisk er ønskelig at all gjødselvare spres tidlig i vekstsesongen. Imidlertid kan dette være vanskelig å få til, all den tid rammebetingelsene for spredning av husdyrgjødsel i stor grad er væravhengig, samt at gjødselvarer bør spres i relativt moderate mengder for å unngå tilslamming av jord.

Dersom den som drifter et landbruksforetak, av vektige årsaker, ikke har gjennomført spredning av husdyrgjødsel innen 1. september, kan det søkes om dispensasjon i medhold av den nasjonale forskriften. Det kan da gis tillatelse til spredning uten nedmolding frem til senest 1. oktober.

Forutsetningen for å gi slik dispensasjon er at de klimatiske forholdene og vannkvaliteten i kommunens vassdrag tillater det.

Det er ofte slik i vår kommune at værforholdene for spredning kan være vel så bra, eller sågar bedre i begynnelsen av september, som i slutten av august. Erfaringsmessig er det mange som kjører ut husdyrgjødsel, selv i svært regnfulle perioder i slutten av august, utelukkende for å overholde den nasjonale fristen som er 01.09. En slik praksis er meget uheldig og ikke å anbefale.

Kommunedirektøren påpeker at vassmetta jord har samme avrenningsintensitet som asfalt, og at spredning under slike forhold medfører meget stor fare for avrenning og derav forurensing.

Kommunedirektøren vil også lede oppmerksomheten til det faktum at vekstsesongen i Rogaland er blitt mer enn 3 uker lenger. Vekstsesong er definert som dager med fem varmegrader eller mer. I snitt er vekstsesongen i de nordiske landene blitt 23 dager lenger i perioden 1991 -2020 enn den var fra 1961- 1990. (Kilde: Klimaforsker og leder for Norsk klimaservicesenter Inger Hanssen- Bauer.)

Eigersund kommune ligger i den del av landet med mildest høstklime. Det sier seg da også selv at når vekstsesongen blir lenger, gir det også rom for lenger plantevekst, noe som også gir mulighet for bonden til å ta ut større avlinger.

Kommunedirektøren ser det slik at det er en årsak til at den nasjonale forskriften åpner for å hensynta de ulike klimatiske forhold i vårt langstrakte land, gjennom å både kunne gi dispensasjon fra den nasjonale forskriften eller fastsette egen lokaltilpasset forskrift om siste frist for spredning av husdyrgjødsel. Dog bemerkes at verken dispensasjon eller lokal forskrift kan tillate spredning av gjødselvarer senere enn 01.10.

I Eigersund kommune vil det som regel være mulig å høste eller beite avling hvis en sprer før 15.09. Det blir således betydelig mer fleksibelt for bøndene å få forlenget fristen for spredning uten nedmolding til 15.09, gjennom å vedta en lokalt tilpasset forskrift.

Eigersund kommune har landets største innmarksbeiteareal, sett i forhold til det totale jordbruksareal. Om lag 68 % av kommunens jordbruksareal er innmarksbeite.

I tillegg er Eigersund kommune blant landets største kommuner når det kommer til kjøtt- og ullproduksjon på sau. Sauehold er en produksjon som nytter innmarksbeitearealene svært godt og beiting foregår ofte til langt ut i november. Også fulldyrket areal beites til langt ut på høsten (november) i store deler av kommunen.

Kommunedirektøren mener også at det er arbeidsbesparende for landbruksforvaltningen dersom man slipper å ekspressbehandle søknader om utsatt frist etter den nasjonale forskriften. Slike

søknader må behandles nærmest samme dag de kommer inn dersom en bonde søker. Det er åpenbart at en søknad som kommer inn f.eks 30.08 med forespørsel om en ukes utsetting av frist ikke kan ha en ukes saksbehandlingstid.

Kommunedirektøren vil også i sakens anledning påpeke at EU sitt vanndirektiv setter krav til vannkvaliteten i kommunens vannforekomster og for sen spredning av husdyrgjødsel der plantene ikke er i vekst og derved kan ta opp næringsstoffer lett vil kunne føre til skadelig avrenning og derved forurensing. Tilstrekkelig tilvekst og anledning til høsting / beiting etter spredning er et krav etter gjødselvareforskriften og EU direktivet. Kommunedirektøren ser det slik at de klimatiske endringer har medført at kulturplanter av gras gir god avling også etter 15.09.

På den andre siden er spredefristen 01.09 vanskelig og ikke så rent sjelden uheldig dersom det er kraftig nedbørmengde mot slutten av august. Utsatt høsting på grunn av våte værforhold gjør noen år at andreslått, eller i noen tilfeller tredjelslått ikke er avsluttet før spredefristen går ut 30.08. Generelt er det relativt god tilstand på vannforekomstene i Eigersund kommune. Det er kommunedirektørens mening at en generell utsetting på 14 dager ikke i påviselig grad vil kunne forringe kvaliteten i våre vassdrag.

Sluttvis er det slik at kommunen i de år den nasjonale forskriften har eksistert ikke har gitt avslag på noen søknader om utsetting av frist for spredning. De aller fleste har fått inntil 2 ukers utsetting, etter søknad som er gjenstand for en individuell faglig vurdering. I den lokale forskriften vil det også stilles strengere krav til spredepraksis enn det som er vanlig. Dette innebærer begrensning i tillatt spredd gjødselmengde, samt skjerpet krav til spredeavstand fra vassdrag og sjø.

Økonomiske konsekvenser:

Ingen for Eigersund kommune

<i>Driftsmessige forhold</i>	<i>Inneværende år</i>	<i>Neste år</i>	<i>År 3</i>
<i>Sum</i>			

<i>Investeringsmessige forhold</i>	<i>Inneværende år</i>	<i>Neste år</i>	<i>År 3</i>
<i>Sum</i>			

Hvordan bidrar denne saken til å realisere vedtatte mål i kommuneplanen:

Innføring av ny lokal forskrift om utsatt frist for spredning av husdyrgjødsel forholder seg til kommuneplanens samfunnsdel på samme vis som enkeltvedtak om utsatt frist.

Næringsfaglige vurderinger (kommuneplanens mål om økt verdiskapning og flere arbeidsplasser):

Innføring av ny lokal forskrift gjør det mindre byråkratisk for bøndene som næringsdrivende, all den tid man stilles mer fleksibel i gjødslingspraksis.

Klima- og miljøkonsekvenser:

Kommunedirektøren mener at utsatt frist for spredning av husdyrgjødsel i egen lokal forskrift for husdyrgjødsel ikke vil være noe mer belastende for verken klima- eller miljø enn den tidligere praksis med enkeltvedtak.

Folkehelse:

Ikke aktuelt i denne saken.

Universell utforming:

Ikke aktuelt i denne saken.-

Dokumenter vedlagt utsendelsen:

Dokumenter unntatt offentlighet vedlagt utsendelsen (Sendes kun til møtende medlemmer):

Dokumenter vedlagt saken

DokID	Tittel
974621	PTU sak 026/22 - spørsmål og orienteringer i PTU møte 14.02.22 - anmodning om å lage lokal forskrift om lokal sprededato for gjødselvarer av organisk opphav uten nedmolding / nedfelling i Eigersund kommune